

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра цивільного процесу

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕДІАЦІЯ ТА ЦИВІЛЬНЕ СУДОЧИНСТВО»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Харків 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Медіація та цивільне судочинство» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 22 с.

Розробник:
Цувіна Тетяна Андріївна,
кандидатка юридичних наук, доцентка

Затверджено на засіданні кафедри цивільного процесу
(протокол № 1 від 13 вересня 2021 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні
кафедри цивільного процесу
(протокол № 9 від 08 червня 2022 р.)

Завідувач кафедри – Костянтин Гусаров, доктор юридичних наук, професор

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	5
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	8
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	
4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	11
4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.....	12
5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання.....	14
6. Критерії оцінювання результатів навчання.....	15
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання.....	16
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	16

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Медіація та цивільне судочинство» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,0	Галузь знань – 08 «Право»	За вибором студента	За вибором студента
Кількість модулів – 3		Рік підготовки: 2021-2022	Рік підготовки: 2021-2022
Загальна кількість годин - 120	Спеціальність – 081 «Право»	семестр 1-2	семестр 1-22
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 - 4, самостійної роботи студента - 6 - 8.	Рівень освіти – другий (магістерський)	Лекції	Лекції
		20 год.	6 год.
		Практичні/ семінарські заняття	Практичні /семінарські заняття
		20 год.	4 год.
		Самостійна робота	Самостійна робота
		80 год.	110 год.
		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)

Мета навчальної дисципліни – формування цілісної системи професійних компетентностей здобувачів вищої освіти під час застосування позасудової та присудової медіації як способу альтернативного вирішення цивільно-правових спорів, а також набуття ними здатності розв’язувати складні задачі та проблеми, що виникають при застосуванні медіації, оволодіння знаннями, необхідними для критичної оцінки чинного

законодавства у цій сфері та визначення напрямків його подальшого вдосконалення.

Завдання:

- формування поглибленої системи теоретичних знань щодо медіації як способу альтернативного вирішення цивільно-правових спорів, що може бути застосований у різних сферах правового регулювання, її особливостей та сфери застосування порівняно із класичним судочинством;
- розуміння основних тенденцій правового регулювання і практики медіації в контексті міжнародних стандартів цивільного процесу;
- оволодіння науково-теоретичними підходами, практичними методами і техніками професійної діяльності під час застосування медіації у професійній діяльності юриста;
- засвоєння інноваційних практик, практичних навичок побудови стратегії та тактики переговорів, засвоєння методики проведення медіаційних процедур;
- набуття умінь з аналізу й оцінки процесуальних ситуацій, які виникають під час медіації у професійній діяльності юриста.

Пререквізити: цивільний процес.

Кореквізити: - нотаріат; виконавче провадження. процедури банкрутства.

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН-1.	Демонструвати знання та розуміння сучасних доктринальних поглядів на альтернативне вирішення цивільно-правових спорів та медіацію.
РН 2.	Визначати місце альтернативного вирішення цивільно-правових спорів у структурі міжнародного стандарту доступності правосуддя.
РН-3.	Демонструвати знання та розуміння міжнародного стандарту доступності правосуддя на рівні сучасних доктринальних поглядів в Україні та за кордоном.
РН-4	Здійснювати критичний і системний аналіз вітчизняного законодавства з точки зору впровадження консенсуальних процедур, зокрема, медіації, у різних сферах юридичної практики.

PH-5	Пояснювати природу й зміст медіації та особливості застосування різних її моделей на рівні національного законодавства та у зарубіжних правопорядках при розгляді різних категорій справ.
PH-6	Демонструвати знання та розуміння особливостей наднаціонального та національного рівнів правового регулювання медіаційних процедур.
PH-7	Здійснювати логічний, критичний і системний аналіз законопроектів щодо запровадження інституту медіації.
PH-8	Виявляти проблеми у застосуванні різних регуляторних аспектів впровадження медіаційних процедур на рівні національного законодавства у різних сферах правового регулювання.
PH-9	Визначати особливості публічноправового та приватноправового регулювання сфери медіаційних послуг.
PH-10	Відшукувати професійну інформацію й використовувати інформаційні технології при з'ясуванні особливостей функціонування національних моделей медіації у зарубіжних державах.
PH-11	Здійснювати юридичну кваліфікацію юридичного спору з метою вибору найоптимальнішого способу альтернативного вирішення спорів та оцінки медіабельності спору.
PH-12	Надавати консультації способів альтернативного вирішення цивільно-правових спорів з урахуванням специфіки спору.
PH-13	Готувати проекти процесуальних документів за результатами застосування медіації під час здійснення провадження у справі
PH-14	Застосовувати набуті знання у модельних медіаційних процедурах для набуття навичок окремих учасників медіації.
PH-15	Виокремлювати справжні інтереси сторін та відокремлювати їх від позицій сторін з метою застосування врегулювання спору.
PH-16	Використовувати правничу термінологію у сфері медіації під час проведення реконструкції медіаційних процедур.
PH-17	Характеризувати повноваження судових органів у різних видах присудової медіації та контрольні повноваження суду у зовнішній медіації на прикладах провідних європейських практик.
PH-18	Вживати організаційно-правових заходів щодо поширення культури альтернативного вирішення цивільно-правових спорів.

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності та освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК10. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК1.3. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти.

ЗК1.4. Здатність здійснювати медіацію в професійній діяльності.

ЗК1.5. Здатність до лідерства, відповідальності, ухвалення неупереджених і вмотивованих рішень.

ЗК1.6. Здатність до безпосередньої самоосвіти та самовдосконалення.

Спеціальних компетентностей:

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.

СК8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів.

СК12. Здатність розвивати та утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника.

СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

СК1.1. Здатність аналізувати механізми оцінки ефективності юридичної практики за напрямками (галузями) юридичної діяльності.

СК1.5. Здатність вирішувати колізійні проблеми правового регулювання суспільних відносин.

СК1.6. Здатність демонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів (правотворчості, законодавчої техніки, техніки створення корпоративних актів, юридичних документів, систематизації юридичних актів, юридичного письма та юридичної термінології тощо.

Програмних результатів навчання:

ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.

ПРН3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати

ВИСНОВКИ.

ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

ПРН13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

ПРН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.

ПРН17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

ПРН1.1.Визначати індикатори якості й ефективності юридичної практики правових систем.

ПРН 1.5. Демонструвати знання та розуміння механізму подолання правових колізій в правозастосовній практиці.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1 Медіація у системі альтернативного вирішення цивільно-правових спорів.

Сфера альтернативного вирішення цивільно-правових спорів.
 Детермінанти формування альтернативного вирішення цивільно-правових спорів як окремого сегменту юридичної практики в у II половині ХХ

століття. Поняття та ознаки альтернативного вирішення спорів. Альтернативне вирішення спорів як окрема форма захисту порушених, невизнаних та оспорюваних прав, свобод та інтересів. Альтернативне вирішення спорів та судочинство. Альтернативне вирішення спорів у контексті міжнародного стандарту доступності правосуддя. Принципи альтернативного вирішення спорів. Джерела правового регулювання альтернативного вирішення спорів.

Способи альтернативного вирішення спорів. Класифікація способів альтернативного вирішення цивільно-правових спорів. Квасісудові способи альтернативного вирішення спорів (третейське судочинство, міжнародний комерційний арбітраж). Консенсуальні способи альтернативного вирішення спорів (переговори, медіація, врегулювання спору за участю судді тощо). Комбіновані (гібридні) способи альтернативного вирішення цивільно-правових спорів (мед-арб, арб-мед, партисипативні процедури, колаборативні процедури, спрощений суд присяжних, міні-розгляд тощо). Онлайн вирішення цивільно-правових спорів.

Медіація у системі альтернативних способів вирішення спорів. Поняття медіації, її ознаки та значення. Сфера застосування медіації. Моделі та види медіації. Зовнішня та судова (присудова, анексована судом) медіація. Сприяюча (фасилітативна) та трансформативна медіація. Безоплатна та комерційна медіація.

Джерела правового регулювання процедур медіації. Рекомендація № R (98) 1 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам щодо медіації в сімейних справах. Рекомендація № Rec (2001) 9 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам щодо альтернатив судовому розгляду спорів між адміністративними органами й сторонами-приватними особами. Рекомендація № Rec (2002) 10 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам щодо медіації в цивільних справах. Директива 2008/52/ЄС щодо окремих аспектів медіації в цивільних та комерційних справах. Конвенція

ООН про міжнародні угоди, досягнуті за результатами медіації (Сінгапурська конвенція) 2019 р. та її імплементація на рівні національних правопорядків.

Модуль 2. Організаційні засади медіації.

Учасники медіації. Сторони медіації. Медіатор. Інші учасники медіації (представники сторін, перекладач, експерт тощо).

Медіатор. Професія медіатора та вимоги до медіаторів. Деонтологічні норми поведінки медіатора та етика медіатора. Саморегульвні організації медіаторів.

Професійні компетентності медіатора. Конфліктологічна компетентність медіатора. Комунікативна компетентність медіатора. Процедурна компетентність медіатора. Правова компетентність медіатора. Медіація в діяльності представників різних юридичних професій. Техніки медіатора.

Модуль 3. Структурно-функціональна характеристика процедури медіації.

Принципи медіації. Принцип добровільності. Принцип конфіденційності. Принцип рівноправності сторін. Принцип самовизначення сторін. Принцип незалежності, неупередженості та нейтральності медіатора.

Порядок проведення медіації. Вступ та розвідка. Вивчення ситуації. Пошук варіантів рішення. Підготовка та підписання угоди. Постмедіація. Особливості проведення медіації в окремих категоріях справ (цивільні, сімейні, житлові тощо). Бізнес-медіація. Онлайн медіація.

4.Обсяг і структура навчальної дисципліни

4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах		
			Усього	У тому числі	
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквиуми

					ТОЩО	
		Модуль 1. Медіація у системі альтернативного вирішення цивільно-правових спорів.				
		Тема 1. Сфера альтернативного вирішення цивільно-правових спорів.	12	2	2	8
		Тема 2. Способи альтернативного вирішення цивільно-правових спорів.	12	2	2	8
		Тема 3. Медіація у системі альтернативних способів вирішення спорів.	12	2	2	8
		Тема 4. Джерела правового регулювання процедур медіації	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	48	8	8	32
		Модуль 2. Організаційні засади медіації.				
		Тема 1. Учасники медіації	12	2	2	8
		Тема 2. Медіатор	12	2	2	8
		Тема 3. Професійні компетентності медіатора.	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	36	6	6	24
		Модуль 3. Структурно-функціональна характеристика процедури медіації.				
		Тема 1. Принципи медіації	12	2	-	8
		Тема 2. Порядок проведення	12	2	2	8

		медіації (частина 1).				
		Тема 3. Порядок проведення медіації (частина 2).	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	36	6	6	24
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	20	20	80

4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Медіація у системі альтернативного вирішення цивільно-правових спорів.				
		Тема 1. Сфера альтернативного вирішення цивільно-правових спорів.	15	2	2	11
		Тема 2. Способи альтернативного вирішення цивільно-правових спорів.	11	-	-	11
		Тема 3. Медіація у системі альтернативних способів вирішення спорів.	15	2	2	11
		Тема 4. Джерела правового регулювання процедур медіації цивільно-правових спорів.	11	-	-	11
		<i>Разом</i>	52	4	2	44
		Модуль 2. Організаційні				

		засади медіації.				
		Тема 1. Учасники медіації	13	2	-	11
		Тема 2. Медіатор	11	-	-	11
		Тема 3. Професійні компетентності медіатора.	11	-	-	11
		<i>Разом</i>	45	2	-	33
		Модуль 3. Структурно-функціональна характеристика процедури медіації.				
		Тема 1. Принципи медіації	11	-	-	11
		Тема 2. Порядок проведення медіації (частина 1).	11	-	-	11
		Тема 3. Порядок проведення медіації (частина 2).	11	-	-	11
		<i>Разом</i>	33	-	-	33
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	6	4	110

5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Медіація та цивільне судочинство» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка презентації, есе,

реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні поточного матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль							Підсумкова оцінка знань (диференційований залік)
Модуль № 1		Модуль № 2		Модуль № 3		Самостійна робота студентів	
п/з	Колоквіум	п/з	Колоквіум	п/з	Колоквіум		
max 20	max 10	max 15	max 10	max 15	max 10	max 20	max 100

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	Max 10	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	5	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Індивідуальна підсумкова письмова робота	Max 20	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота не містить методологічних помилок, є посилання на джерела та власні висновки. При захисті продемонстровані глибокі знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	15	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота містить незначні методологічні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	10	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри, але з незначними помилками. Робота містить методологічні та змістовні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, але виникли проблеми з аргументації окремих понять та суджень у роботі, доведеність висновків.
	5	Робота оформлена з помилками та порушеннями кафедральних вимог щодо форми роботи. Робота містить методологічні та змістовні помилки, використано недостатню кількість джерел для обґрунтування дослідження та висновків. При захисті виникли труднощі щодо розкриття змісту теми, наведення аргументів стосовно окремих положень роботи та обґрунтованості і доведеності висновків.
	Min 0	Робота оформлена неналежним чином, без посилання на джерела та містить методологічні помилки. При захисті автор роботи не може продемонструвати знання з обраної теми, навести аргументацію понять та здійснити аналіз інформації. Робота виконана з порушенням вимог академічної доброчесності.
Диференційований залік	100	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної

зараховано		дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.
	90	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	85	1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих помилок. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	75	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді на заліку за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	70	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на заліку за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	60	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на питання на заліку.
не зараховано	55	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89

С	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
Д	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
Е	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати		35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс	не зараховано	0 – 34

8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

Конституція України від 28.06.1996 р. 254к/96-вр. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр/card2#Card>.

Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15/card2#Card>.

Основна література

1. Komarov V., Tsvina T. International standard of access to justice and subject of civil procedural law. *Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine*. 2021. № 28(3). С. 197-208.
2. Drozdov O., Rozhnov O., Mamnitskyi V. Mediation and Court in Ukraine: Perspectives on Interaction and Mutual Understanding. 2021. № 3(11). *Access to Justice in Eastern Europe*. P. 181–190.
3. Izarova I., Prytyka Y., Kravtsov S. Towards effective dispute resolution: A long way of mediation development in Ukraine. *The Asian International Journal of Life Sciences*. 29 (1). PP. 389-401.
4. Альтернативне вирішення цивільно-правових спорів: підручник / за ред. Н.Ю. Голубевої. Одеса: Фенікс, 2021. 344 с.
5. Альтернативні способи вирішення спорів: навч. посіб./за заг. ред. Ю.Д. Притики. Харків: Право, 2019. 264 с.

6. Медіація у професійній діяльності юриста. Одеса: “Екологія”, 2019. 456 с.
7. Tsvina T. Access to justice in terms of the rule of law: origins of understanding. *Recht der Osteuropäischen Staaten*. 2020. № 1. P. 84–88.
8. Цувіна Т. А. Онлайн суди та онлайн вирішення спорів у контексті міжнародного стандарту доступності правосуддя: міжнародний досвід. *Проблеми законності*. 2020. Вип. 149. С. 62–79.
9. Цувіна Т. А. Впровадження інституту присудової медіації як перспективний напрямок реформування цивільного процесуального законодавства України. Україна на шляху до Європи: реформа цивільного процесуального законодавства. Зб. наук. праць. Мат-ли міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 7 липня 2017 р.) / за заг. ред. І.О. Ізарової, Р.Ю. Ханик-Посполітак. Київ.: ВД Дакор, 2017. С. 195-200.
10. Цувіна Т. А. Перспективи запровадження інституту присудової медіації в Україні. Проблеми цивільного права та процесу : мат-ли наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті О. А. Пушкіна : 19-20 травн. 2017 р., Харків / Харків. нац. ун-т внутріш. справ, Асоц. цивілістів України. Харків : ХНУВС, 2017. С. 383-386.
11. Цувіна Т. А. Медіація як обов'язковий досудовий порядок та проблема доступності правосуддя у цивільних справах. Адвокатура України: сучасний стан та перспективи розвитку (з нагоди 45-річчя створення Ради присяжних повірених при Харківському окружному суді) : мат-ли Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 16 трав. 2019 р.) / редкол.: Т. Б. Вільчик (голова) та ін. Харків : Право, 2019. С. 180-182.
12. Цувіна Т. А. Онлайн медіація: світовий досвід та перспективи для України. Збірка статей “5 років діалогу та 25 років медіації в Україні: від протистояння до порозуміння”. К.: ВАІТЕ, 2019. С. 158-162.

Додаткова література

1. Ткачук О. С. Тенденції розвитку досудових процедур у цивільному судочинстві. *Часопис цивільного і кримінального судочинства*. 2016. № 4. С. 90-107.
2. Цувіна Т. А. Право на суд у цивільному судочинстві: монографія. – Х.: Слово, 2015. - 218 с.
3. Біцай А.В. Участь адвоката в медіації: монографія / А. В. Біцай ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. Г. Яновської ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ : Правова єдність : Алерта, 2017. - 259 с.
4. European Handbook for Mediation Lawmaking. URL: <https://rm.coe.int/cepej-2019-9-en-handbook/1680951928>
5. EU Handbook on Mediation: Mediation Law and Practice in Other EU Countries URL: http://mediation-net.eu/pdf/books/analysis_concise_text2.pdf
6. Любченко Я. П. Альтернативні способи вирішення правових спорів: теоретико-правовий аспект : дис. канд. юр. наук : 12.00.01 / Любченко Я. П. – Харків, 2018. – 254 с.
7. Мазаракі, Н. А. Теоретико-правові засади запровадження медіації в Україні : 12.00.01 : дис. ... д-ра юрид. наук / Мазаракі Наталія Анатоліївна - Київ, 2019. 484 с. URL: <http://instzak.rada.gov.ua/uploads/documents/31793.pdf>
8. Практика медіації: Словник-довідник / уклад.: С. О. Гарькавець, Л. П. Волченко. Лисичанськ: ТОВ «ФОКСПРИНТ», 2019. 128 с.

Інтернет-ресурси

- Сайт Ради Європи - <http://www.coe.kiev.ua>
- Проект ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції» - <http://www.justicereformukraine.eu/uk/>
- Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>
- Офіційний веб-портал Президента України - <http://www.president.gov.ua>
- Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>
- Офіційний веб-портал Верховного Суду - https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Конституційного Суду України -
<https://ccu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України -
<https://minjust.gov.ua/>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс
кафедри цивільного процесу. URL: [http://
library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/57-kafedra-czivilnogo-proczesu.html](http://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/57-kafedra-czivilnogo-proczesu.html)